

فهرست مطالب

۹ مقدمه

- ۱۱ انتظامی چندین چراغ دارد و راست می‌رود جمشید ارحمند
- ۱۴ افق‌های ناپیدای کرانه‌ی یک آهنگساز متخصص تورج زاهدی
- ۵۰ راز نهان مهران پورمندان
- ۵۸ یک استثنا شهرام اسدی
- ۵۹ مجید انتظامی ملودی و معرفت کاظم معصومی
- ۶۲ خدایا به امید تو این یک احساس پدرا نه است عزت‌اله انتظامی
- ۶۶ بهترین برای من آذرنوش صدرسالک
- ۶۸ مجید انتظامی از نگاه فرزندان گل‌نوش انتظامی - سروش انتظامی
- ۷۰ مقدمه گفت‌وگو زاون قوکاسیان
- ۷۴ گفت‌وگو با مجید انتظامی
- ۱۳۸ کارنامه هنری

افق‌های ناپیدای کرانه‌ی یک آهنگساز متخصص

تورج زاهدی

من و مجید انتظامی، تقریباً همزمان کارمان را آغاز کردیم. من به عنوان «منتقد موسیقی فیلم، و او به عنوان «آهنگساز موسیقی فیلم». اولین نقد موسیقی متن فیلم را، به دعوت بیژن خرسند، در نشریه‌ی رستاخیز نوشتم (شماره ۹۸۵، چهارشنبه ۱۸ مرداد ۱۳۵۷، ص ۷) و به دلیل تازه کار بودن، کنجکاوی خاصی نسبت به این مقوله داشتم. در آن زمان پنج آهنگساز در سینمای ایران فعال بودند: (اسفندیار منفردزاده، مرتضی حنانه، حسین واثقی، مجتبی میرزاده و واروژان) که تقریباً تمامی حیطه‌ی موسیقی فیلم را در تصرف خود داشتند. در آن زمان مجید انتظامی هنوز فعالیت خود را آغاز نکرده بود و طبعاً اسم و رسمی هم نداشت. اولین حضور او در سینما، به فیلم سفر سنگ (مسعود کیمیایی ۱۳۵۷)، باز می‌گردد، که به طور کامل در کارنامه‌ی کاری اش قرار نمی‌گیرد. زیرا این کار را به طور مشترک با اسماعیل تهرانی انجام داده است. ظاهراً اسماعیل تهرانی هم

علاقه‌ای نداشت که این کار را در کارنامه‌ی خود لحاظ کند، زیرا اجازه نداد نامش در عنوان بندی و پوستره‌های فیلم قید شود و به همین دلیل نام مستعار اسماعیل ماهان به عنوان آهنگساز این فیلم آمده است.

مدت کوتاهی پس از اکران فیلم سفر سنگ، فعالیت‌های سینمایی در ایران، به موجب وقوع انقلاب بزرگ بهمن ۵۷ متوقف شد، و انتظامی هم طبعاً دیگر کاری ارائه نداد، تا این که سینمای ایران، یک بار دیگر پس از انقلاب راه‌اندازی شد، و به این ترتیب انتظامی با فیلم در محاصره (اکبر صادقی - ۱۳۶۰) فعالیت موسیقیایی اش را در سینما به طور جدی آغاز کرد. این فیلم، نه فقط اولین کار انتظامی در سینمای پس از انقلاب محسوب می‌شود؛ اساساً اولین کار او در دنیای ۷۰ موسیقی متن فیلم به حساب می‌آید.

در اولین روزهای فعالیت، آهنگسازان ایرانی در سینما، بیشترین بخش توجه مرا به خود جلب می‌کردند حدیث عشق و شیفتگی من به مرتضی حنانه، برای همه‌ی آن‌هایی که مباحث مربوط به موسیقی فیلم را دنبال می‌کنند، حدیثی است که بر سر هر بازاری هست، شرح کامل این ارادت را به تفصیل و اشباع در این مأخذ آورده‌ام: «تورج زاهدی،... به رهبری مرتضی حنانه، انتشارات ماهنامه‌ی فیلم، تهران، چاپ اول، ۱۳۶۹»

نکته‌ی قابل تأمل این‌که مجید انتظامی، در یک دوره‌ی آموزشی اش، شاگرد استاد حنانه بود. و این تصادف معنی داری است. که من، پس از تألیف کتابی درباره‌ی استاد، اینک درباره‌ی شاگرد می‌نویسم.

آهنگساز دیگری که من سخت شیفته‌ی او بودم، اسفندیار منفردزاده بود؛ او نیز به نوعی به مجید انتظامی ربط پیدا می‌کند، و الا